

**ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
ректор ПДАБА, професор

Микола САВИЦЬКИЙ

«14»

04

20 23 року

ПРОГРАМА
вступного випробування
для здобуття ступеня доктора філософії
за освітньо-науковою програмою «Економіка»
спеціальності 051 «Економіка»

Дніпро – 2023

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Орловська Юлія Валеріївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування (гарант освітньо-наукової програми);

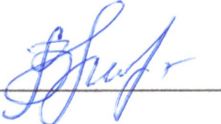
Нямецук Ганна Валеріївна – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування;

Мащенко Світлана Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування

Чала Вероніка Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування

Протокол № 10 від « 06 » квітня 2023 р.

Завідувач кафедри Юлія ОРЛОВСЬКА

Затверджено навчально-методичною радою економічного факультету

Протокол № 4 від « 12 » квітня 2023 р.

Голова Юлія ОРЛОВСЬКА

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1.1. *Метою вступного випробування є з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних абітурієнтам для опанування освітньо-наукової програми зі здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка».*

1.2. *Основними завданнями вступного випробування є:*

- оцінювання теоретичної та аналітичної підготовки абітурієнта з дисциплін фундаментального циклу фахової підготовки економіста;
- оцінювання вміння встановлювати взаємозв'язки між теорією і практикою в сучасній системі проблемних напрямів економічного розвитку, в тому числі з урахуванням викликів повоєнного відновлення України;
- оцінювання вмінь стисло та конкретно висловлювати власну думку в ході відповіді на питання екзаменаторів.

1.3. *Згідно з вимогами освітньо-наукової програми доктора філософії абітурієнти повинні*

знати:

- основні положення базових економічних дисциплін: «Економічна теорія», «Міжнародна економіка», «Економіка підприємства», «Національна економіка», «Регіональна економіка» та інших, що є основою розуміння сучасних економічних процесів та явищ;
- інструментарій економічної політики держави та методи, важелі державного регулювання національної економіки тощо.

вміти:

- застосовувати наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства.

- визначати показники оцінки економічного розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- розв'язувати складні дослідницькі, інноваційні й управлінські задачі та проблеми функціонування економічних систем різного рівня;
- застосовувати сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів, що характеризуються невизначеністю умов та вимог;
- виявляти закономірності сучасних соціально-економічних процесів;
- використовувати нормативно-правові акти, що регулюють господарську діяльність підприємств та в цілому визначають стратегію розвитку регіону, країни

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Теорія визначення суспільного продукту, його форми та методологія розрахунків.
2. Концепція відтворення суспільного продукту. Теорії кругообігу.
3. Макроекономічна рівновага та нестабільність.
4. Регулятори і важелі антикризової політики держави.
5. Особливості регулювання в державному секторі економіки.
6. Державна інвестиційна політика та механізм її реалізації
7. Державна інноваційна політика та механізми її реалізації
8. Повоєнне відродження національної економіки: основні пріоритети
9. Стратегія економічного розвитку країни: сутність, показники.
10. Державні програми соціально-економічного розвитку.
11. Креативна економіка в постіндустріальному суспільстві.
12. Особливості циркулярної економіки.
13. Стратегія зеленої економіки ЄС – орієнтир державної політики економічного відтворення.
14. Прогнозування та державне регулювання макроекономічних процесів.

15. Регуляторна політика держави та механізм її реалізації.
16. Антимонопольна політика та механізм її реалізації.
17. Людські ресурси і трудовий потенціал: формування розвиток та значення для розвитку економіки.
18. Зв'язок зайнятості, безробіття та макроекономічних показників.
19. Економічні важелі соціально-трудова відносин.
20. Гендерна політика як невід'ємна складова економічної політики держави.
21. Механізми грошово-кредитного регулювання.
22. Фіскальна політика держави: сутність, координація, вплив на економіку країни
23. Монетарна політика держави: сутність, координація, вплив на економіку країни
24. Форми і методи оподаткування на різних етапах розвитку економіки.
25. Доходи і видатки як засіб реалізації соціально-економічної політики держави.
26. Вплив державного кредиту та державного боргу на макроекономіку.
27. Основні теорії міжнародної торгівлі. Сучасна практика світової торгівлі.
28. Світова валютна система: сутність, причини виникнення та етапи розвитку.
29. Міжнародна фінансова система: сутність, структура та етапи розвитку
30. Структура, призначення та методологія складання платіжного балансу
31. Структуризація та функції міжнародних фінансових ринків.
32. Світові валютні ринки та сучасні валютні операції
33. Особливості та принципи міжнародного інвестування

34. Сутність та проблематика міжнародних міграційних процесів.
35. Міжнародна інноваційна діяльність
36. Глобальна цифрова економіка – перспективи для конкурентоспроможності України.
37. Економічне районування та розвиток регіонів країни.
38. Економічні переваги адміністративно-територіальної децентралізації
39. Регіональна економічна політика: сутність, механізми, стратегія
40. Методологічні проблеми управління економічним розвитком регіонів та об'єднаних територіальних громад.
41. Інфраструктурне забезпечення економічного розвитку на регіональному та місцевому рівні.
42. Конкурентоспроможність підприємства, країни, регіону: сутність, механізм забезпечення.
43. Економічна оцінка природо-ресурсного потенціалу.
44. Еколого-економічна складова сталого розвитку.
45. Синя економіка: сутність, механізм впровадження, економічна оцінка наслідків.
46. Економічні відносини у сфері природокористування: теорія та методологія.
47. Економічні проблеми землекористування: ринок земельних ресурсів, платежі за користування земельними ресурсами.
48. Економіка раціонального використання природних ресурсів.
49. Економічні проблеми та переваги використання вторинних ресурсів.
50. Цифрова трансформація бізнесу
51. Стратегічне управління бізнесом: принципи, підходи, методи
52. Підприємництво як соціально-економічне явище. Закономірності функціонування та розвитку підприємництва.
53. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства, зв'язки, товарні потоки суб'єктів господарювання та їх інфраструктурне забезпечення.

54. Економічна безпека підприємницької діяльності.
55. Виробничо-господарська та логістична діяльність підприємства.
56. Маркетингово-збутова діяльність підприємства.
57. Інвестиційна й інноваційна діяльність підприємства.
58. Економічні проблеми та механізми ресурсо- та енергозбереження в діяльності підприємств.
59. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.
60. Контролювання, моніторинг і діагностика діяльності підприємств.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування складається з письмового екзамену з подальшим захистом відповідей на запитаннями екзаменаційного білету та захисту заздалегідь підготовленого наукового реферату за темою дослідження.

Вступник на початку письмового екзамену отримує пакет документів, до складу якого входять: екзаменаційний білет, аркуш відповідей та вкладка. Кожного року питання екзаменаційних білетів оновлюються на 30%.

Протягом фіксованого часу вступнику належить письмово підготуватися до відповіді на усі питання білету. Кожен екзаменаційний білет містить три питання. Одна правильна відповідь оцінюється в 60 балів максимум (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Нарахування балів за відповідь на питання екзаменаційного білету

Критерії оцінювання результатів	Кількість балів
Вступник має високий рівень фахових знань та вмінь, логіку мислення, вільно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати та знаходити правильні відповіді.	56-60 (відмінно)

Вступник добре володіє матеріалом, здатний його аналізувати, але може припускатися окремих помилок, не завжди виявляє розуміння фахових знань та вмінь для знаходження всіх правильних відповідей.	50-55 (добре)
Вступник має задовільний рівень фахових знань та вмінь, володіє матеріалом фрагментарно, допускає багато помилок під час знаходження правильних відповідей.	40-49 (задовільно)
Вступник має суттєві прогалини в базових знаннях та не здатний самостійно знаходити правильні відповіді.	0-30 (незадовільно)

Загальна оцінка за екзамен є сумою оцінок відповідей за кожним з трьох питань екзаменаційного білету. Максимально за письмовий екзамен вступник може отримати 180 балів.

Захист реферату відбувається після захисту відповідей на запитання екзаменаційного білету та оцінюється максимально в 20 балів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Нарахування балів за захист наукового реферату

Критерії оцінювання результатів	Кількість балів
Вступник добре володіє науковим матеріалом реферату, аргументує актуальність його теми, обґрунтовує формування мети та завдань реферату, пояснює застосовані методи дослідження, вміє оцінити отримані результати та зробити висновки.	15-20 (добре)
Вступник має задовільний рівень володіння науковим матеріалом реферату, аргументує актуальність його теми, обґрунтовує формування мети та завдань реферату, водночас не може пояснити методи дослідження, а також оцінити отримані результати та зробити висновки.	10-14 (задовільно)
Вступник не може аргументувати мету та завдання реферату, його відповідність запланованому напряму дослідження, пояснити застосовані методи дослідження, оцінити отримані результати та зробити висновки.	0-9 (незадовільно)

Наявність у вступника опублікованої у фаховому науковому журналі наукової статті за темою запланованого дослідження або двох тез в збірниках міжнародних наукових конференцій прирівнюється до максимальної оцінки за реферат (20 балів). В такому випадку вступник не готує та не захищає науковий реферат під час вступного випробування.

Ксерокопії опублікованих наукової статті (статей), тез доповідей та відповідні лінки на їхнє розміщення подаються до відділу аспірантури та докторантури під час подання комплекту документів для вступу.

Загальна можлива сума балів, яку отримує вступник, дорівнює 200 балів. Позитивна оцінка виставляється в разі отримання від 100 до 200 балів. Рішення про негативну оцінку ухвалюється в разі набрання вступником від 0 до 99 балів.

4. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голдратт Є. Мета. Процес безперервного вдосконалення. Київ : Наш формат, 2019. 448 с.
2. Данченко О.Б. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2017. 238 с.
3. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків : ХНАДУ, 2018. 292 с.
4. Бандурка О.М. та ін. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
5. Бодров В.Г., Сафронова О.М., Балдич Н.І. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2010. 520 с
6. Екологія: основи екології: навч. посіб. / Б.І. Харченко, Н.Б. Харченко, О.Б. Харченко, В.І.Цимбалюк. Львів : Новий Світ-2000, 2013. 233 с.
7. Економіка підприємства: підруч. / за заг. ред. Л.Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2012. 864 с.

8. Економіка України: інноваційна стратегія українських реформ : монографія / відп. ред. В.Ф. Бесєдін, А.С. Музиченко. Київ : НДЕІ, 2010. 523 с.
9. Економічна теорія. Мікроекономіка : підруч. / ред. В.М. Тарасевич. Київ : Знання, 2012. 134 с.
10. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства : навч. посіб. Костенко Т.Д. та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 412 с.
11. Економічний аналіз: навч. посіб. / за ред. Ф. Бутинця. Житомир : Рута, 2017. 680 с.
12. Котикова О.І. Державне регулювання та інвестування економіки : конспект лекцій. Миколаїв : СПД Румянцева Г.В, 2018. 194 с. URL : http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4566/1/Derzhavne%20rehuliuvanreh%20ta%20investuvannia%20ekonomiky_konspekt.pdf
13. Манків Г.Н. Макроекономіка (*пер. англ.*) / Грегорі Н. Манків; наук. ред. пер. С. Панчишин. Київ : Основи, 2000. 588 с.
14. Національна економіка : підруч. / за ред. П.В. Круша. Київ : Каравела. 2018. 533 с.
15. Політична економія : навч. посіб. / за ред. В.Г. Бодрова, В.О. Рибалкіна. Київ : Академвидав, 2004. 672 с.
16. Прісенко Г.В., Равікович С.І. Прогнозування соціально-економічних процесів. Київ : КНЕУ, 2005. 378 с.
17. Регіональна економіка: навч. посіб. Ю.В. Орловська, Г.В. Дугінець, О.О. Квактун, П.А. Фісуненко ; за заг. ред. Ю.В. Орловської. Дніпропетровськ: ДВНЗ «ПДАБА», 2012. 504 с.
18. Самуельсон П.Э. Экономика : учеб. пособие / Пол Э. Самуельсон, Вильям. Д. Нордхаус ; пер. с англ. 16-е изд. Москва : Издательский дом «Вильямс», 2000.
19. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора (*пер. з англ.*) / Джозеф Е. Стігліц ; А. Олійник, Р. Скільський. Київ : Основи, 1998. 854 с.

20. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства / Ю.В. Орловська, Г.В. Дугінець, П.А. Фісуненко, О.А. Варламова / за заг. редакцією Орловської Ю.В. Д.: ПДАБА, 2010. 304 с.
21. Чернявська О.В. Національна економіка : навч. посіб. Київ : Алерта, 2018. 502 с.
22. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 272с.
23. Стратегії та технології інноваційного розвитку корпорацій [О. М. Полінкевич та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О. М. Полінкевич. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 415 с.
24. В. Кім Чан, Рене Моборн. Стратегія блакитного океану: як створити безхмарний ринковий простір та позбутися конкуренції. Харків: Книжковий Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 270с.
25. Рокоча В., Одягайло Б., Терехов В. Бізнес-стратегії європейських компаній: навч. посіб. К: ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2018. 310с.
26. Barnes S., Menzies V. Investment in venture capital funds in Europe. In: Entrepreneurship and the financial community: Starting up and Growing New Businesses / Edited by B. Clarysse, J. Roure and T. Schamp. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2007.
27. Frank T. Rothaermel Strategic Management: concepts. Georgia Institute of Technology. McGraw-Hill Education, 2018.